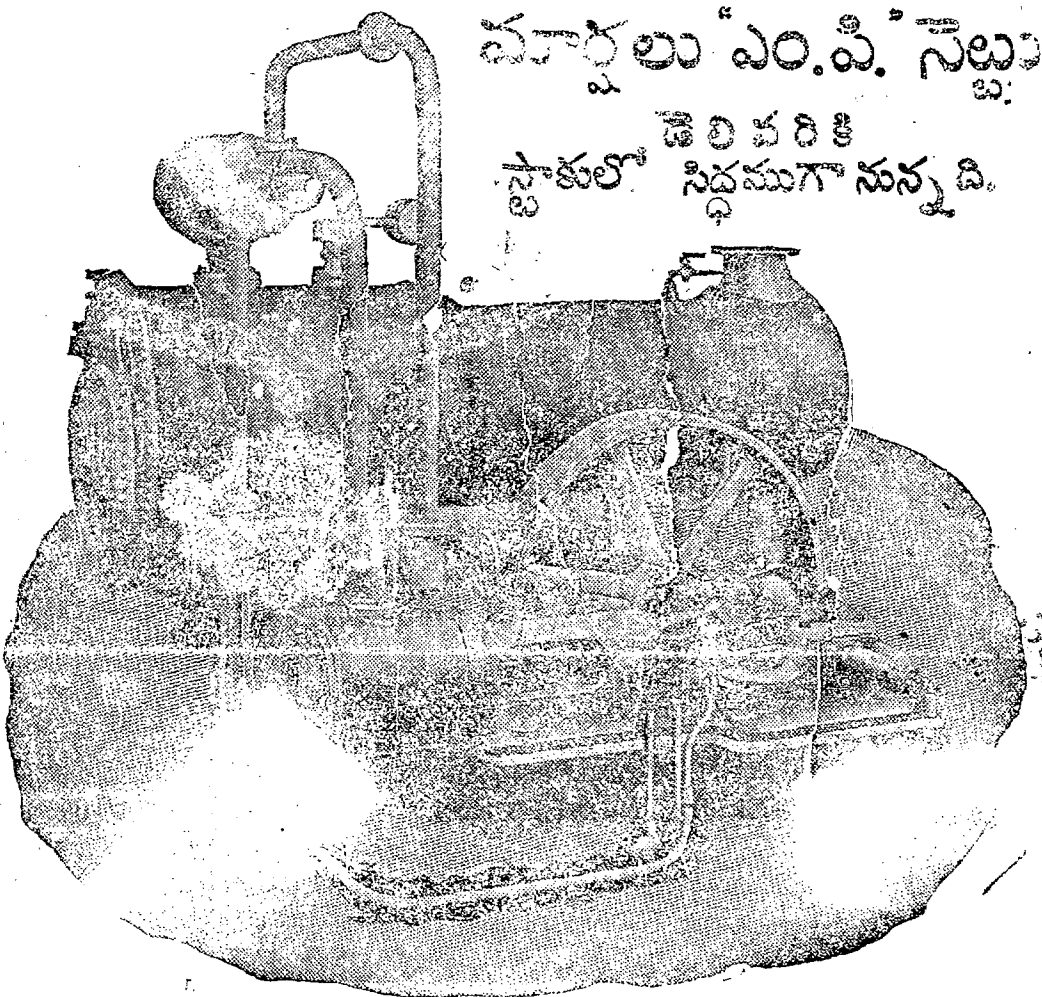

310028 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8.
నంపుటము. ౮

చెన్నపట్టణము 1921 వ సం. జూలై నెల 11 తేది సోమవారము
దుర్మతి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస శుద్ధ పక్షి ౬.

No. 84.
సంచిక. ౮౪.

మార్షలు "ఎం.వి." నెట్టు
డెలివరీకి
స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము

ఈమందులో ప్రసిద్ధి కెల్గి-మి
అంతటి విశిష్టమైన మందులను కూడా
కూడా అమృతాంజనమునకు వాడ
డంత మూలమున వచ్చినది.
మొదల 25 0-10-0 అనాదు.

మోహనీ తైలము

సీసా 1-5 0-12-0.

తామర తైలము

శబ్ద 1-0 0-0-0

పండ్ల పొడి

శబ్ద 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం దిశా,

బొంబాయి నుంచి.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైచింగు
మొదలగువాటిలో వయిన ఉండునది మార్షలు "ఎం. వి." మార్షి నెట్టు
యొక్క వివరములు ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్షలు సెను, టి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కాన్ పస్: బెజవాడా, తంజావూరు.

సెం. 9 నెకండు రైను బీచ్, మదరాసు.

అతంతిగమో మూర్తిలు

ఇది తొక్క ప్రసిద్ధమైన మూర్తిలు ఏ ఇద్దరైనా కాదయినా
మీ గొప్ప అట్టినే మీకు ఎల్లప్పుడూ ఆలోచించి వివరములను
ప్రకటించి మూర్తిలను సేదించుటకు మంచిది గాను అధిక ప్ర
ఖ్యాతి లేక పట్టించుట ఆవశ్యకము లేదు. గాన తెలిపించడ
మేరది.

తరువాత

మూర్తిలకు మంచుల వాటిలాంటి వాగినన తంజావూరు.

నైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,

అతంతిగమో మూర్తిలకు, 26, క్రాడ్యో, మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2803

మీకు అయిదురోయి కత్తివేళివారి చాలా బడలికయెందున నమయములో నైరూ పెద్దెడ్డు ని. రు. 100
నమయములో నైరూ ఈ ఆర్థికము యావయోగింపిడ నమయి రోజువారములు వానినా యెచ్చి నమయము
అనందమును నుభవమును కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

నమయములో ఉపయోగించుటా కత్తివేళివారి చలనము సాందర్యమును యెచ్చును.
ఆకలి త్రిమ ఉపయోగించుచున్నాడు. ప్రకంచమున ఈ రెండును ప్రతి కుటుంబములోను అవశ్యకము.
ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-5 రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-0

రోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-5 రూ 1-0-0

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. ప్రియాం కంపెని, 6 బందరుపేటి, మదరాసు.

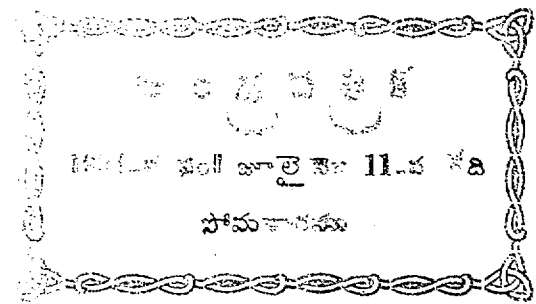

[illegible]

దుర్మతి సంవత్సరాది సంచిక

దుర్మతి సంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమైనది. ఈవారములో మా చందాదారులకు పంపుచున్నాము. ఈ సంచికను సకాలమునఁ బ్రకటింపటకై మే మెన్నివిధములనో ప్రయత్నములను నల్పినను, కొన్ని అనివార్యములగు కారణములచే విలంబము కాక తప్పినదికాదు. చందాదారులు తమతమ పేరులవచ్చు విషయము దయతో స్వీకరింప బ్రార్థించెదము.

ఆంగ్ల భాషా వార్తలు

ఆంధ్ర పత్రిక

జాతీయజీవనమునందును వ్యక్తులజీవనములందును పరమార్థమును బడయుటకు మహాపర్వ సమయములు సంభవించుచుండును. ఆమహాపర్వసమయములను ప్రజ్ఞా లాభోపలభికి వినియోగించి పరమార్థమును బడయుచుండును. పర్వసమయము మిగిలిపోయినపుడు మజల నట్టి సుముహూర్తమునకు చిరకాలము వేచియుండుట యవసరమగును. జాతీయజీవనమునందు పర్వసమయములు సంప్రాప్తమగుచున్న సమయమునందు దాంధ్రపత్రికాస్వరూపమును మోచించుట యవసరంబగుచున్నది. బొంబాయియందు దాంధ్రపత్రిక ప్రారంభింపబడినపుడు దేశము పంగవిభజనానంతరము మహాదోళనపూరితముగ నుండెను. వార్తాపత్రికలకు రాజద్రోహశాసనము కంపమును గలుగజేయుచుండెను. కలము నాడించుట కష్టముగ నుండెను. ఆంగ్ల భాషా వ్యామోహము విద్యావంతుల హృదయమును సంపూర్ణముగ నావహించియుండెను. ప్రజాదృష్టియంతయును స్వపదప్రాప్తికి ప్రభుత్వముమీదను నిలిచియుండెను. ఆంగ్ల వ్యామోహము ప్రజలను సంపూర్ణముగ నావహించెను. ఆంగ్ల భాష ఆంగ్లాధికారులు ముక్తికి నాధనములుగ గోచరమగుచుండెడివి. ఆసమయమునందు దేశము నావరించిన యాంగ్ల వ్యామోహమే యాంధ్రపత్రికను నావరించినది. ఆంధ్రపత్రిక బొంబాయియందువారపత్రికగ వెలువడినపుడు ప్రధానవ్యాసము లాంగ్ల భాషయందును నాంధ్రభాషయందును బ్రచురింపబడుచుండెడివి. కొంతకాలమున కావాసనపోయినను స్వభావముమాత్రము మారలేదు. ఆంధ్రపత్రిక చెన్నపురియందు దినపత్రికగ బయలుదేరినపు డాంగ్ల భాషయందు విదేశ స్వదేశ తంత్రీవార్తలను బ్రచురించుట యవసరముగ గనుపించెను. ఆంగ్ల విద్యావంతులు వారి దృష్టిని స్వదేశ భాషా పత్రికలకు మరల్చుకుండిరి. దేశ భాషా పత్రికలు సామాన్యులకును స్త్రీలకును మాత్రమే యుపయోగములను విశ్వాసము ప్రబలియుండెను. ఐరోపా మహాసంగ్రామము సకలజనుల దృష్టిని నాకర్షించుచుండెను. ఆంగ్ల విద్యాపాండిత్యమును గడించిన యాంధ్రమహాజను లాంధ్రపత్రికలను నిర్లక్ష్యభావముతో జూచుచుండిరి. ఆంగ్ల భాషయే తరణోపాయమైన ఈవిషయస్థితులయందు దాంధ్రపత్రికయందు దాంధ్రభాషయందు వార్తలను బ్రచురించుట యవసరముగా నుండెను. ఆంధ్రపత్రికయందు దాంధ్రభాషయందు తంత్రీవార్తలను బ్రచురించుట యవసరమున రమని ఆంధ్రమహాజను లప్పడప్పుడు వ్రాయుచుండినను ఆంగ్ల విద్యావంతుల కరిస్థితుల ననుసరించి ఆంగ్ల భాషా వ్యామోహము పోకుండెను. ఆంధ్ర హృదయమునకు పరభాష పరస్వరూపము ప్రత్యక్షముగను స్వభాష స్వస్వరూపము అప్రత్యక్షముగను నుండెను. గతించిన పక్షేంద్రయందును నీ భావములన్నియును మారినవి. ముఖ్యముగ గతించిన సంవత్సరమునందు దాంధ్రహృదయమునందు పరివర్తనము గలిగినది.

అసహాయోద్యమ మాతృస్వరూప సందర్భ వాచనమును స్ఫుటముచేసినది. దేశమునకు ముక్తి స్వభాషాభావమునను ప్రజామూలమునను గలుగగలదని దేశభిమానులకు విశదమైనది. జాతీయదృష్టి పరదేశ పరభాషలనుండి స్వదేశ స్వభాషలకు మరలినది. రాజ్యాంగ వివాదములు గ్రామసీమలకు ప్రజలకు ప్రాకినవి. ప్రజలయందు మహాప్రబోధము గలిగినది. క్రమముగ విద్యావంతుల నావహించిన యాంగ్ల భాషా వ్యామోహము నశించుచున్నది. సభలయందు సంభాషణలందు మాతృభాషాపయోగము పొచ్చినది. నాగపురము నందు గూడిన జాతీయమహాసభ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము నామోదించినది. దేశమునకు సామాన్యభాష హిందీభాషగ నుండవలయునని నిర్ణయింపబడినది. రాష్ట్రములకు రాష్ట్రీయ భాష సాధనమని గ్రహింపబడినది. స్వభాష ఆస్కాద్ధరణమునకు స్వరాజ్యసిద్ధికి సాధనమని గ్రాహ్యమైనది. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరపక్షములు ప్రజాహృదయమును సంచలనమును గలిగించినవి. మాతృభాషాభిమానము ప్రజాహృదయమునందు గాఢముగ పాతుకొనినది. ఈ నూతన పరిస్థితులందు దాంధ్రపత్రికా స్వరూపమును స్వభాషమును ప్రజాశాసకుల కనురూపముగ మార్చునుబొందుట యవసరం బగుచున్నది.

ఆగష్టు మాసారంభమునండియును విదేశ స్వదేశ వార్తలను ఆంగ్ల భాషయందు బ్రచురించుటను విరమించి యాంధ్రమునందు మాత్రము ప్రచురించెదము. పత్రికయందు స్వభాషకును స్వదేశమునకును సంబంధించిన విషయము లధికముగ జేర్పబడును. ఆంగ్ల భాషా ప్రచురణమునకు పయోగపడుచున్న స్థల మాంధ్రభాష కు పయోగింపబడును. ఆస్థల మాంధ్రదేశమునకును భారతభూమికిని సంబంధించిన విషయములను బ్రచురించుట కుపయోగింపబడును. ఆంగ్ల భాషయందును ఆంధ్రభాషయందును ప్రచురించుట యందు గలుగుచున్న ప్రతిఘటనముపోయి పత్రికయంతయును నేకభాషాముఖమునను ప్రచురణమై నిజస్వరూపవికాసమున కవకాశములు గలుగగలవు. ఇంతవరకును నాంధ్రపత్రికల యనుకరణముతో సంత్పత్తిని బొందిన యాంధ్రపత్రికకు స్వయంవ్యక్తిత్వమును గల్పించి యాంధ్రవ్యక్తిత్వమును వికసింపజేయుటకు సకల ప్రయత్నములు చేయబడును. ఆంధ్రపత్రిక నింతవరకును బోషించిన మహాజనులందరును ముందునుదానిని బోషించి స్వధర్మ నిర్వహణ ప్రయత్నములకు దోడ్పడుటకు వేడుచున్నాము. దేశమునందు స్వరాజ్య సందర్భము ప్రపంచస్వరూపమును దాల్చునని నిత్యవ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. సిల్హా వార్తలు నిర్బంధశాసనముల యుపసంహారమును దెలుపుచుండును. నిత్యవ్యవహారములు నిర్బంధ

శాసన ప్రయోగము ను దెలుపుచుండును. గాంధీ మహాత్ముడు దృఢమైన స్వరాజ్యస్థాపనా సంకల్పమును బ్రకటింపచుండును. ఈ సందర్భములందు ప్రశాంతహృదయముగల ప్రజాహృదయము భారతజాతిని గమ్యస్థానమునకు జేర్చవలసియున్నది. ఆంధ్రదేశ బాంధవుల సందిగ్ధ సమయమునకు పత్రికోపయోగమును వృద్ధిచేయుటకు యథోచితముగ దోడ్పడి జాతీయ సంకల్పమును సఫలముచేయుటకు వేడుచున్నాము.

అంగోరా సమస్య

ఇలాఫతు సమస్యకు ఫలమేమైనను ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులందీవిషయముపట్ల గల భేదాభిప్రాయములు తురుష్కపక్షబలమునకు నిదర్శనములుగ నున్నవి. ఆంగ్ల మంత్రివర్గమునందు లాయడు జార్జి గారు కర్జను ప్రభువు గ్రీసునకభయహస్తము నొసగి వారికి సహాయమును జేయుచున్నట్లుగ నున్నాడు. కర్జను ప్రభువు ఆసియాఖండ పర్యటనమును జేసి బాగ్దాదునుండి కలకత్తావరకును నాంగ్ల సామ్రాజ్యమును గాకపోయినను నాంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రతిభ నైనను స్థాపించుటకు సమకట్టిన విధమును వారి గ్రంథములు వారి వ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నవి. కర్జను ప్రభువున కాంగ్ల ప్రతిభముందర నేయితర విషయమును నిలువజాలదు. ఆంగ్ల ప్రతిభకుగాను కర్జను ప్రభువు భారతీయులను నిందించి మనస్తాపమును గలుగజేసినవిధము సకలజనులకును దెలిసియున్నది. ఇప్పుడును కర్జను ప్రభు వా మూర్ఖపువట్టునె తురుష్కసమస్యవిషయమై పట్టుచున్నట్లులు తెలియుచున్నవి. గ్రీకులకును తురుష్కులకును జరుగుచున్న యుద్ధమునందు రహస్యముగను ధనమును యుద్ధ సామగ్రిలను గ్రీసునకు మంత్రివర్గము పంపుచున్నదని ప్రజ్ఞప్తమున పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ వార్త సత్యమైనచో మహమ్మదీయహృదయమునందు రోషానలము మండుట సహజము. గ్రీకు దేశము గ్రేటుబ్రిటనుసహాయము లేకునెలదినములైనను యుద్ధముచేయుజాలదు. ఫ్రాన్సు ఇటలీ గ్రీసుదేశమునకు సహాయమును జేయుటకు నిరాకరించినవి. ఆసియాఖండమునుండి స్వస్థలమునకు బోవుట శ్రేయస్కరమని యుపదేశించినవి. అయినను గ్రేటుబ్రిటను సహాయముగల గ్రీసు దేశము మిత్రులహితోపదేశములను పెడచెవిని బెట్టి యుద్ధమునకు దిగుచున్నది. యుద్ధమునందు గ్రీకులోడిపోయి వెనుకకు బోవుచున్నాడు. కెమల్ పాషా పక్షమువారు తలఁపఁ ప్రదేశమును వదలి ముందునకు బోవుదురను భయము గలుగుచున్నది. తురుష్కులు కాన్స్టాంటినోపిలును స్వాధీనము చేసికొనియెడరను భయము మిత్రమండలికి గలిగినది. బ్రిటీషు నాకాదళము కాన్స్టాంటినోపిలు సమీపమున జేర్చబడినది. ఫ్రాన్సు ఇటలీ బ్రిటీషుబలముతో నేకీభవించుట కంగీకరించినది. ఆంగ్లాధికారులు రుష్యావర్తకులను బట్టుకొని బలవంత ప్రవాసమును జేయించిరి. రుష్యాదేశము యుద్ధమునకు నైనికులను సిద్ధముచేయుచున్నది. తిరిగి సంగ్రామసూచన లన్నివైపులను వ్యాపించుచున్నవి.

గ్రేటుబ్రిటనునందు ప్రజలు సంగ్రామము నామోదించుదురని నమ్ముటకు సూచనలు లేవు. సంగ్రామముతోను వ్యయముతోను ప్రజలు విసిగి వేసరియున్నారు. జీవనము దుర్భరమగుచున్నది. లాయడుజార్జి కర్జను ప్రభువులు ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగను గ్రీకులకు సహాయమును జేసిన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు సంక్షోభ

ముగిసి 40 కోట్ల ప్రజల హృదయానుతాపము వ్యక్తముగాగలదు. ముప్పదికోట్ల భారతీయుల మిత్రత్వమును 10 కోట్ల మహమ్మదీయుల మిత్రత్వమును సామ్రాజ్యక్షేమమును మఱచి లాయడు బార్ని గారు స్వాభిమాన ప్రకర్షణమునకును గ్రీను ప్రతిభకును బూనుకొనిన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకును ప్రపంచమునకును మహానర్థములు గలుగగలవు. గ్రీకులకు తురుష్కులకు సంధిసాధ్యముగానవుడు భయులును వారి సామర్థ్యమును జూపుకొని పక్షబలమును ప్లాపించుకొనుట ధర్మముగాని గ్రేటు బ్రిటను అనవసరముగ గ్రీకుల పక్షము నవలంబించినపుడు రీడింగు ప్రభువు ధర్మనిర్వహణమునకు మహమ్మదీయ పక్షము నవలంబింప గలుగునా?

నిర్బంధము - మా యోపాయము

ఆలిసాదరులపట్లను రీడింగు ప్రభు వలంబించిన నూతనోపాయమునె ఇతర రాష్ట్రపాలకులును నవలంబించుచు ప్రజాసంకల్పమును భేదించుటకు యత్నించుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వము డాక్టరు కిచలు మోహనులారు నైహుగారలకు వారి ప్రవర్తనము ముందు బాగుగ నుండకపోయిన వెనుకటి ప్రవర్తనమును సయితము చేర్చి దోషాదోషణము చేయబడు నని హెచ్చరికను బంపిరి. ఈ మా యోపాయము మంత్రులు గరవిన మిత్రభేద తంత్రమేమో యని భయముగలుగుచున్నది. డాక్టరు కిచలు వంటి ధీమా యోపాయములందు దగులుకొన రని యధికారులు గ్రహింతురుగాత. ఆలిసాదరుల క్షమాపణపత్రము గలిగించిన భేద భావములు దేశాభిమాను లనుభవించియును వారీమా యోపాయములందు జిక్కుకొనరని యధికారులు గ్రహించెదరు గాత!

అయిర్లాండునమస్య

అయిర్లాండునందు భయకాములును తాత్కాలికముగ సంహారప్రక్రియను విరమించుటకు నేడు 12 గంటలకు బూనుకొనునటులు నిర్ణయింపబడినది. తటస్థుడైన వలసరాజ్యముల మంత్రి యధ్యక్షుడుగ నుండిన లండనునందు సభగూడుట కభ్యంతరములేదని డివలెరాగారు లాయడు బార్ని గారికి తెలిపిరి. స్ట్రెట్టు గార్ల ప్రోత్సాహమువలనను బార్ని గారి యేర్పాటున కంగీకరించుననియును అయిర్లాండునకు శాంతి గలుగుననియును పరిస్థితులు తెలుపుచున్నవి. అయిర్లాండునకు గలిగిన విజయము భారతీయుల విజయమునకు మార్గదర్శకముగ నుండగలదు.

మిల్లనమైలు

కార్మిక సంఘముల కార్యనిర్వాహక సంఘము శనివారముగూడి పరిస్థితులను విమర్శించినది. ఆదివారము సాయంత్రము సముద్రతీరమున నొక బహిరంగసభ గూడినది. రెండుసభలందును పనివాండ్లు పనియందు జేరుటకు నిరాకరించిరి. పనివాండ్లయందు 100 కి 60 వంతున చెన్నపురిని వదలి స్వస్థలములకు బోయినటులు తెలియుచున్నది. అన్నములేక కష్టపడుచున్న పనివాండ్లకు సహాయమునుజేసి కాపాడుట ప్రజల ధర్మముగ నున్నది.

అఖిల భారత జాతీయోపసంఘ సమావేశము

ఈ సంఘసమావేశము లక్ష్మణపురమునందు బడులు బొంబయియందు 28 వ తేదీయందు గూడునని తెలియుచున్నది.

అసహాయోద్యమము

స్వామి భాస్కరశీర్షలు

వివిధ అంశములను పరిశీలించుచు పోలీసువారు తీసికొని వెళ్లిరి.

పండిత గోకర్ణ నాథ మిత్రగారు.

కొన్ని ముఖ్యకార్యములు నిరోధము కలిగించుటకై పిరుమితవాదుల సంఘప్రతినిధులు లోపాటు రాష్ట్రపరిషత్తుగాని దర్శింపబడకపోయిరి.

జి. ఎన్. గోఖలేగారికి శిక్ష.

కొలహాపూరులో విద్యాలయపరివ్రాసంపాదకు డగు గోఖలేగారికి 18 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

ధానామండలము - మద్యపాన నిషేధము

బొంబాయి రాష్ట్రములోని 8 వ తేదీని ధానాజిల్లాలో జిల్లా బోర్డు సభ జరిగినది. ధానా బొంబాయి కాంక్రెటు సంఘములవారిలో నాలోచించి మద్యపాన నిషేధమునకు పూనకలెనని యాసభవారు తీర్మానించి యొక యువసంఘమును నియమించి వారి కందులకు మాడుకల రూపాయల నిచ్చిరి.

బర్మాహారాలు.

ఈ నెల 11 వ తేదీని ఉత్తమగారికి సంబంధమున జరుగు హక్కులలో భిలాభకు వలంటిరులుగూడ సాలుగొందు రుచిదేశకత్త్రములను బహిష్కరింపుడు. ఈ లెట్టి నెలలు గన్నరు నిచటనుండి తీసివేయవలెన. వైటుమిచారణసంఘము యెదుట సాత్వమియ్యగూడదు. అసహాయోద్యమమును పూర్తిగా నవలంబింపుడు. ఉత్తమగారికి కిడియే ప్రతీక్రియ యని పత్రకలు వ్రాయుచున్నది.

అయోధ్య ప్రసాదుగారి కేసు.

కలకత్తాలో అయోధ్య ప్రసాదవర్మ, హక్కిం నదరు నవామానుగాల్లపైని తేబడినకేసు 8 వ తేదీని మరల విచారణ జరిగెను. ముద్దాయిలు నిర్దోషుల మనిరి. 15 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడును. జయిలు వెలంపలచేరిన ప్రజల లెట్టి అల్లరియును చేయలేదు. వారిసంఖ్య అంతగా హెచ్చుగా నుండలేదు.

మెలగాల్ అల్లరుల ఫలితము

బొంబాయి, జూలై 7. ఇటీవల మెలగాల్ లో జరిగిన అల్లరుల ఫలిత మేమనగా అపట్టణమునందు సంకల్పమునకు రు 4000 ల ఖర్చుమీద ఎక్కువమంది పోలీసువారు వెట్టుబడినారు. తాత్కాలికముగ ఈ ఉత్తరువు ఒక సంకల్పమునకు మాత్రమే యని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. పురమునందు మైనరువీరిన మహమ్మదీయులందఱు ఈ మొత్తము పన్ను రూపముగ నునాలు చేయవలయు నని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

అహమ్మదాబాదులోని గమల భూగర్భకాత్త్రపు పాత కాలనంఘములో నెల్లూరు పొరుడగు విస్సా లక్ష్మీనరాయణగారిక సభ్యుడుగా నుండవలసిట్లు భారత ప్రభుత్వమువారు నియమించినారు.

నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నము తిరువామ్మూరు మహారాజుగారి దర్బారులో రీడింగు ప్రభువుగారిని రాజప్రతినిధిగా నియమించుచు సార్వభౌమము పంపిన ఉత్తరువు చదువబడినది.

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయపు పరీక్షలు

పాట్నా, జూలై 8. ఇంటర్మీడియేటు, బి. ఏ. బి. యస్. సి. బి. యస్. సి. పరీక్షలలో యెడో ఒక భాగములో తప్పిపోయి, మిగిలినపరీక్షలో నూటికి 45 మార్కులు వచ్చినవారు ఆ తప్పిపోయినదానికే తిరిగి చదువవలయు నని పాట్నా విశ్వవిద్యాలయపు సెంటుసభవారు తీర్మానించిరి. వీరికొనరము ఒకటిరెండవ పరీక్ష జరుపవచ్చును. లేదా తర్వాత జరుపబడు సాంవత్సరికపరీక్షకు వెళ్లవచ్చును. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.

జూలై 1 వ తేదీనాడు ఢిల్లీ ద్వారమునకు వెలుపల ఒక బండిపోటు జరిగెను. పోలీసువారు 83 మందిని పట్టిరి. వారిలో ననేకు లింతకుముంద నేకపర్యాయములు చెరసాలకు వెళ్లినవైనవారు. కొందరిమీద ఇప్పటికేసుగాక, 15 ఢిల్లీ కేసులు, 25 మీరటు కేసులు, 11 బండిపోటు కేసులు, ఒక విజానారు కేసుగలవు. 17 కేసులలో అపహరించబడిన సాక్షు వారిందఱ చిక్కినది. విచారణ సాగుచున్నది.

ధార్వారు అల్లరులు

ఈ నెల 1 వ తేదీని ధార్వారులో జరిగిన అల్లరులను గూర్చి చాలమందిని పట్టుకొనిరి. విచారణ జరుగుచుగాన దానికి

సంబంధించిన విషయములను ప్రకటింపబడెను. జూలై 1 వ తేదీని సాయంత్రము 6-30 గంటలకు ధార్వారునుండి మాకు లేఖవచ్చినది. బజారుకును సారా దుకాణములకును వెళ్లినప్రజలును నిరోధించి పాదించిరి. కొందరు పోలీసువారు రది కూడదనగా వారివైరాగ్యురవ్వెరి. పోలీసువారు నొక దుకాణమున దూరిరి. ఆ దుకాణమును చుట్టబెట్టుటకు ప్రజలు ముమ్మారు ప్రయత్నించిరి గాని సాగలేదు. ప్రజలసంఖ్య హెచ్చగా పోలీసుదళములుగూడ హెచ్చెను. ఎంత హెచ్చరించినను రాళ్లవాన హెచ్చుచునేయుండెను. ఒకరాయి తగిలి ఒక కనిస్తేలు పడిపోయెను. వెద్యున పైకెత్తురు గాయముపడిన. మరికొందరికి దెబ్బలుతగిలెను. నలు యనపైకెత్తురు మరల హెచ్చరించినను ప్రయోజనము కలుగలేదు. అతడు తుపాకులను కాల్చుట కాజ్ఞాపించెను. ప్రజలు కొంతదూరముపోయి మరల పోలీసువారివైకి రాగా వారు మరల తుపాకులను గాల్చిరి. ఒక సారా దుకాణమునకు చాలవత్సము కలిగిన జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసు సూపర్వైంటెనురాగా ప్రజలు పారిపోయిరి. గాయములుతగిలి నడిపోయినవారిని ముగ్గురిని దెబ్బలుతగిలిన పోలీసు కనిస్తేలును వైద్యశాలకు పంపిరి. అప్పటికి సారాదుకాణ మింకను మండిపోవుచుండెను. జూలై 80 వ తేదీని మేజిస్ట్రేటు కర్మవీరప్రతికకు చేరిన బజారు దివాకరుగార్లను కైదు చేసెదనని యెడరించలేదు. అపత్రకలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసము శిక్షార్థముగా నున్నదని బొంబాయి దొరతనమువారు పంపిన హెచ్చరికను మేజిస్ట్రేటు వారి కందచేసెను-అని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

చాంపరాను కేసు

రామరథ బ్రహ్మచారిగారును మరి 10 గురువు పోలీసువారిని కొట్టిరి తెచ్చినకేసులో ముద్దాయిల నందరిని విడుదల చేసిరి.

నిగ్రహ ధర్మము

నర్సెంటు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- ఉత్తమ నందు ఆదేశము కలిగినప్పుడు నిగ్రహము లేనియెడల అత్యాచార్యములకు త్రోవొప్పినది. ఉత్తమైత్యులతో కార్యముచేయునట్లు పురికొల్పబడే ఆదేశముయొక్క ఉత్తమ భాగ. కేసు ఈ ఆదేశమునకు ఉత్తమ పొందుటకు ప్రయోజనము కలుగదు. మనము మహాత్తరమైన కార్యము సాధించవలసి యున్నది. దేశభావన సేరచేయుట కష్టముల బాలగుచున్నవారియందు మనము అభిమానము చూపుటకు ఒకటే ఉత్తమ మార్గము. వాడు తలవెట్టినకార్యమును మనము సాగించుటకంటె నేడమార్గము కావరాదు. వాడు లేసెడిన తని కొరక వదలంద మన మండట భూమికోరితమ.

వై. వై. ఆర్. యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- మనచేతులు బడచిపోవుటయే గాక మన యద్యము వెనుక బడిపోవుట. లేనిపోని తిక్కలు బయలుపడెను. నిరంధకాధికారులు సేరబలను తట్టుకొనుచుండిరి. వారియందు ప్రజలకు గల యాత్మహత్యను ఉత్తమ మార్గమునకు త్రప్పి ఆయాభ్రాంతియులందు నిరాకరణోద్యమ మందలి కార్యకలాపము నిర్ధించునట్లు చేయుట యుత్తమము. ఒక్కొక్కరిని పట్టుకొనిన కొలదిని కొత్త కొత్త పాతకాలల ను వెట్టవలెను. తంజాయిలొద్దలను నెలకొల్పవలెను. శృంగేరియద్యమున పెంపొందించవలెను. మనకు చేతిండి తని యున్నదని మనకాయితడు చెప్పుచునే యున్నాడు. కొడిదూళ్ళును మూలగుటతోడనే గాంధీయహత్యుడు విశేషకత్త్ర బహిష్కారమునకు దిగెను. ఆగస్టు ఒకటిన తేదీకి ఆతని పూర్తి గాతలయినని మహాత్ముడు కోరుతున్నాడు. వాడు చెప్పి త్తర రాజధానికి పోవుట మనకే బాగుయియును తని ప్రారంభించిరి.

ఇట్టి స్థితిలో మన సామర్థ్యమును కర్మముచేయుట యెందుకు? మనము చేయవలసినదానిని మహాత్ముడు నిర్ణయించియున్నాడుగా! మనమందఱు యెక్కడ తని ప్రారంభించియుండలేదు. కొద్దల నందర తేరి కేసులు వెట్టుచునను గనుగ గంధియహత్యుడు కోరికట్లు, నూలుబడికినవో లేనిపోని ఆర్కాటములవలన గండగోళములు కలిగించవలెనె, ఇంకా మన పోయినవారిని ఆతిథిగా గౌరవించి ప్రజాసేవచేసినవార మగుదుమా.

అల్పప్రభువుగాక ప్రభుత్వ నిష్ఠుడు లెట్టి యెం గౌరవమును కాపాడిన బ్రిట్టి యొక్క శరణాగతమగునను నుగురితి మిగుల చెప్పిరి.

మొదటిదిగను తెలియనే తెలియదు. వాడి కీర్తన గ్రంథములో
మొదటిదిగను.

రాజుల వేరవీడక తగునూ యిది

All-India Congress Committee.

Meeting to be held in Bombay.

(ASSOCIATED PRESS.)

LUCKNOW, July 10. Some uncertainty exists regarding the venue of next session of All-India Congress Committee. In view of the Statement that the President has not yet sanctioned the holding of the session in Lucknow the Secretary of the local Congress Committee wired three days ago to Mr. Gandhi for definite instructions but no reply has yet been received.

ALLAHABAD, July 10.

The next meeting of the All-India Congress Committee will be held in Bombay on the 22nd July instead of at Lucknow.

Boycott of Foreign Cloth.

BOMBAY, July 9.

As a result of Mr. Gandhi's conference with the piecegoods merchants only six out of 40 merchants have so far taken the vow of dealing in country made piecegoods only and abstaining from ordering goods from foreign countries. The remaining merchants have not yet decided.

Lucknow University Appointments.

LUCKNOW, July 9.

Among the appointments to the staff of the Lucknow University are Prof. Radhakamal Mookerjee as Professor in Economics and Sociology, Dr. Wali Mahomed of the Punjab as Professor of Physics, Dr. Bipal Sahani, Professor of Botany. The following men are appointed readers:—Ronald H. Hiron (English), Bhujanga Busban Mukherji (Economics), K. A. Subramania Iyer (Sanskrit), Lakhami Narayan (Mathematics), Dr. Shrirang Moreswar Sane (Chemistry), and D. B. Doodhar (Physics). Law and Commerce classes of the University will begin in August.

Aligarh Disturbances.

Quite Prevalent.

LUCKNOW, July 1.

An Aligarh message to the Associated Press from the Secretary of the Reforms League says that all is quite. Shops opened completely. Two more arrests were made. Pandit Jawaharlal Nehru is staying and Hakim Ajmal Khan is again expected to-day. Official enquiry is proceeding.

Capital of United Provinces.

Allahabad or Lucknow.

ALLAHABAD, June 9.

On the motion of Lala Bebari Lal the Allahabad Municipal Board passed unanimously a resolution urging the local Government to state whether there was any foundation in the rumours regarding the transfer of the capital of the province from Allahabad to Lucknow, requesting it not to arrive at any decision on the subject without fully consulting public wishes and asking for the construction of the Council Chamber at Allahabad.

Organisation of Rangoon Port Trust.

RANGOON, July 10.

As a sequel to the Traffic Departments organisation in Port Trust Rangoon six senior men each with over thirteen years service have been summarily dismissed by the new Traffic manager. To ventilate their grievance a meeting was held yesterday by the Port Commissioners Association Mr. C. Hamlyn, Barrister-at-Law presiding. Resolutions were passed expressing the Associations great concern and general dismay at the action of the Port Commissioners in summarily dismissing the services of six senior European members of the superior staff, characterising the action of the Commissioners as unjust and highly impolitic particularly at the present world-wide industrial crisis. The meeting resolved to urge the Commissioners to reconsider the decision and to bind itself to assist the 6 members by all legitimate and constitutional means in its power. It was decided that failing satisfactory settlement of the case a representation should be made to the Lieutenant Governor.

Assam Labour Trouble.

Congress Inquiry into Chandpur Incidents.

CALCUTTA, July 9.

The non-official committee appointed by the Congress Committee to inquire into Chandpur incidents has issued a lengthy report. It says:—We have it from eye witnesses of the occurrence and others that the coolies, including females and children, were severely assaulted. Responsible officers of the Government under whose orders and in whose presence all this was done, did not care to inquire what injuries were caused or if any medical help was necessary. We cannot say that the assault on the Sub-Divisional Officer the previous night was altogether unprovoked. That assault by the Gurkhas was of a deliberate character is clearly brought out in the conversation between the Commissioner and Babu Akhil Chunder Dutt. Special care was taken to post police guards to see that outsiders could not come to the scene when the assault was being made.

As regards the Station lights being put out, Mr. De said that it was the doing of a badmash, but what remains to be explained, says the report, is why should a badmash be playing pranks just at the psychological moment when a dark deed was to begin.

It further says:—There is absolutely no room for doubt that the assault was a premeditated one and in retaliation for the assault on the Sub-Divisional Officer, and Mr. MacPherson's Committee did not come to any definite finding whether there was any bayonet wound or whether anybody lost his life in the assault.

A Durbar will be held at Rangoon on Thursday, August 11th at Government House.

Khilafat Conference.

Mr. Mahomed Ali's Presidential Address.

(ASSOCIATED PRESS.)

KARACHI, July 10.

Mr. Mahomed Ali at the Khilafat Conference gave a lengthy Presidential address generally criticising the Government. In the course of his reference to his recent apology he said:—Maulana Mahomed Sadiq and brethren, I thank you all, particularly the citizens of Karachi, for the magnificent reception you have accorded to me. If more eminent persons than myself felt proud of it would not be out of place for me also to feel proud, for in the eyes of our enemies we are politically extinct to all intents and purposes. We have been represented by the Sircar that having apologised none is prepared to listen to us. But the wonder is that after my brother and myself made the statement at Broach I went to Bombay and I was repeatedly asked to address which however I could not do owing to other engagements. I was given a warm reception at Poona and also an address of welcome by the Municipality of Belgam. If more evidence were needed for our undisturbed public life Sindhis have given proof of it. If there ever were a doubt about it no more exists now. I shall now refer to an important matter and there is a deep secret in it. I shall begin and end with it. The degree of Government anxiety to malign us surpasses all.

Friendship with Mahatma.

The cordial relations of unity between Mahatma Gandhi and ourselves are like a magic drug with cures all diseases. The Secretary of State for India and the Viceroy have admitted it in the Montford report. Some reactionary papers like the *Daily Telegraph* and the *Morning Post* have repeatedly characterised the unity as an unscrupulous and unnatural alliance. Wonderful it is that a unity between master and slave should be considered unnatural.

The Apology Meant for Pandit Malaviya.

Regarding the so called statement apology or whatever you call it I wish to say that it was primarily meant for the public, but if mention of individual names were permissible I declare it was meant for Pandit Madan Mohan Malaviya who entertained fears of an Afghan invasion. It was meant to set at rest the fears of the Pandit. But as it would seem it has unfortunately not succeeded. But we have discharged our duty. The apology was only concerning violence in general and not regarding any particular speeches. When copies of the speeches were asked for they were refused. The statement contained two things (1) apology to you and Pandit Malaviya (2) a declaration against violence unless the contrary is decreed in clear terms. I have given up carrying even a walking stick lest I should cause anxiety to Englishmen. The assurance that I have given is meant for all those who fear violence. Public assurance is given to all who may require it. I want you to understand that the apology is meant for you. We can never apologise to the Government.

The Interview and After.

After referring to the happenings at Amritsar he spoke of Mr. Gandhi's interview with the Viceroy. He said:—I have at this moment in my bag a document regarding my statement which I wish were published before I leave Sind. I have no authority to make it public. The Viceroy at a dinner in the Chelmsford Club boasted of having humiliated us. But that was a speech at 12 o'clock in the night and the intoxication was away in the morning. If the Viceroy does not agree to a joint announcement by Mahatma Gandhi himself the Majumaji would issue a separate statement and let the Viceroy then issue his own. The world will give credence to each on its merits and I know the Indian people would believe Mahatma Gandhi more than the Viceroy. Mr. Mahomed Ali at some length reviewed the British policy in the East. Concluding his speech in the evening session he said that the matters to be dealt with by the Conference were delicate requiring serious attention he and his brother had pledged themselves to remain non violent and to preach non-violence and they would respect that pledge in the face of all provocation.

KARACHI, July 9.

The 8th All India Khilafat Conference opened at Karachi on Friday Concludes to-day. Some 5000 persons were present at the opening session. Few were present from outside Sind with the exception of nationalist leaders. Maulvi Mahomed Sadiq, Chairman of the Reception Committee in his speech gave a lengthy recital of the Khilafat grievances. Mr. Mahomed Ali, President, said that he was far from being politically dead and spoke in his usual vein.

Strikes in East Bengal.

CHANDPUR, July 10.

All strikers of the Assam Bengal Railway have vacated their quarters. A number of recruits have arrived and are working at Chandpur station. Passenger traffic has been reopened but goods traffic is still in abeyance. Regular steamships have been resumed between Chandpur and Goalundo, Chandpur and Naraingunj, Chandpur and Barisal and Dacca mails are arriving regularly.

Sir William Vincent left Calcutta for Simla to-day.

Trade Situation in Amritsar.

LAHORE, July 9.

The *C. and M. Gazette's* special correspondent makes the following survey of trade situation in Amritsar. It is now two years since the merchants enriched themselves with war profits but many of them have now begun to unload themselves of acquired wealth. Most of the merchants who are failing at this moment are chiefly suffering for their folly. About ten merchants have already failed in speculation. Cloth markets are dull on account of various causes and it is to be noted with regret that two chief sundry goods dealers have also declared their inability to pay their debts. Attempts at compromise are being made and in the case of one these have succeeded.

The difference between Maulvi Abdulla Missri and the Rangoon Khilafat workers is reported to have been settled and Maulvi Asil Rahman, who recently arrived at Rangoon, has returned to India.

Deputation to Fiji.

Exclusion of Mr Andrews.

Government's Explanation.

(ASSOCIATED PRESS.)

SIMLA, July 9.

A Press Communique says:—Comments have appeared in the Indian Press regarding the non-inclusion of Mr. C. F. Andrews name in the Indian deputation which is shortly to proceed to Fiji. It has been suggested that Mr. C. F. Andrews has been deliberately excluded by the Government of India under pressure from the Fiji Government who had threatened to forbid his landing on the Island. The facts of the case are as follows:—Mr. Andrews was asked by the Hon'ble Sir George Barnes whether he would be prepared to serve on the deputation if he were invited officially to do so. After several interviews with the Hon'ble Sir George Barnes Mr. Andrews eventually decided that he would prefer to visit Fiji independently of the deputation, but would go to Fiji at the same time as the deputation provided that its departure was postponed until the autumn. He was however apprehensive that he might be regarded as an undesirable immigrant under the Fiji Immigrants Amendment ordinance 1917 and be refused permission to land in the colony. The Government of India accordingly asked the Governor of Fiji for an assurance that no obstacle would be placed in the way of Mr. Andrews visiting Fiji at the same time as the deputation. The Governor has replied giving them assurance and adding that the Colonial Government had never any intention of treating Mr. Andrews as an undesirable immigrant. The Governor's reply was communicated Mr. Andrews on the 28th June 1921.

N. W. Frontier.

A Tribal Attack.

SIMLA, July 9.

A communique says:—The following is an account of an action near Palesina on June 29.

A line repairing party of the 110th Mahrattas was fired on at about noon on the 29th June and as the enemy were still known to be in the broken country east of the Sagar Nala, a company of the 221st Punjabis were sent out from Jandola, followed at about 1 P. M. by Lewis guns in Vanettes and an armoured car under the personal command of Lieut-Colonel Sherlock, Commanding the 2-21st Punjabis. One platoon and the armoured car went across the plain to the Nala to ascertain the situation and were held up by heavy fire. Reinforcements arrived from Jandola, but at 6 P. M., it was seen that the enemy's position was cleverly safeguarded and that they intended to put up a prolonged resistance and that without more troops nothing more would be possible. So at 6-15 P. M., a retirement was ordered. The retirement was carried out in an orderly manner. The enemy made an organised charge but were counter attacked and driven back by one platoon with grenades. Jandola was reached at 10 P. M. without further molestation. On account of the numerical superiority of the enemy and the close nature of the fighting our casualties were unfortunately heavy but on account of the deliberate way in which the retirement was carried out only two rifles fell into the hands of the enemy.

Our casualties were:

KILLED:—Lieut. Colonel Sherlock, Commanding 2-21st Punjabis, Captain Schneider, 2-21st Punjabis, 15 Indian other Ranks, 2-21st Punjabis.

WOUNDED:—One British Officer and two Indian other ranks.

Ottawa's Arrest and After.

Preparations for a Hartal.

RANGOON, July 9.

In addition to the hartal fixed for Monday mass meetings and collection for the Ottawa Fund are projected. The first announcement mentioned that these were in lieu of hartal but this has since been contradicted. The police authorities are taking special precautions to prevent intimidation and protect those wishing to continue business as usual.

Temperance Movement.

Volunteers Fined.

POONA, July 9.

Judgment was delivered by the Cantonment Magistrate to-day in the case arising out of the picketing of liquor shops. In this one Merwanjee Pallonji charged Fatechand head volunteer of picketers with obstructing him after he had purchased two bottles of liquor from a shop near the Main Street. The complaint alleged that the accused and other volunteers surrounded him and prevented him from going home gradually forcing him to go up another road. During the manoeuvre Mr. Dara Cowasji and his wife drove up in motor car and took accused with them to the Police station where a complaint was lodged. Several days later a countercharge of abuse was preferred by accused against the complainant and Mr. and Mrs. Dara Cowasji. In the last case by mutual consent of counsels the charge was dropped but Magistrate ruled that he would hear evidence so far as it applied to Merwanji Pallonji. Several witnesses for both 15 parties were examined including for the prosecution a Policeman on duty at the chowky near the scene of occurrence. Witness for defence stated that a crowd of people collected while the prosecution alleged that there were from 50 to 100 people present. The Police sepoy however stated that he saw nothing. The Magistrate found the accused guilty of obstruction and fined him Rs. 25. After hearing some witnesses on the charge of abuse the Magistrate acquitted Merwanji Pallonji and remarking that he had no doubts that the charge was vexatious one called on complainant to show cause why he should not pay the accused Rs. 50 as compensation. After hearing complainant in his defence the Magistrate ordered Rs. 50 to be paid to the Parsee as compensation in 24 hours. His worship in delivering his judgment remarked that he was perfectly satisfied that the complainant had been restrained and taking into consideration the methods of Volunteers as reported in press he was sure the sort of persuasion used was very different from that understood by public leaders of the movement. The Magistrate remarked that they did not advocate force and they had better stop force.

విందు ముగియినది తనకాజులకు తెలియం (తరువాత
నాటికి యిద్దరు ముఠామంత్రి వాటి ధీరశక్తిని విమోచింప నాల
మెదులకొనిరి.

పండిట్ - మదరాసు.

